

„Edinost“

z tega enkrat na dan, razen redelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 34 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); zven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst..

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Fiat applicatio!

IV.

Prav za prav se lotujemo danes nepotrebnega dela! Odpirati nam je vrata, ki so — odprta. Dokazovati, da so razmere v Primorju nezdružive, nezmislne, absurde, krivične in priprosti mu umevanju nedostopne — to bi pomenjalo prav za prav, kakor da kdo nosi v morje — vodo! Razmere v našem Primorju so odprta knjiga. Vsakdo lahko čita v njej. In v tej knjigi je pisano z lapidarnimi črkami, kakor so lapidarne razmere same. Te razmere pa niso kolosalne v svoji nezmislivosti le zato, ker so take; kakoršnje so; ampak tudi in še posebno po faktorjih, ki so jih ustvarili in ki jih vzdržujejo.

In vendar je tudi to nepotrebno delo — potrebno. In še kako! Vsi vemo, kako je; vsi vidimo, kaj je — in vendar treba govoriti o tem zopet in zopet. Ako bi ne, bi si svet utegnil krivo tolmačiti naš molk. Zlasti pa ne smemo onim činiteljem izven italijanskega tabora, ki nimajo lahke vesti oziroma na položnje v Primorju, dovoljevati, da bi mogli pozabljati na svojo krivdo. Vemo sicer, da teh ne spreobrnemo in da je vse naše razlaganje kakor bi ob trdo skalo metali — grah. Grah od leta in na skali se nič ne pozna.

Vspričo vsega tega je vendar tehten razlog, ki nas sili, da vedno in vedno slikamo razmere v Primorju in črtamo tužno položnje, ki izvira iz teh razmer za naš slovenski živelj.

Saj tudi nam gotovo ni prijetno, da moramo zopet in zopet govoriti o stvareh že stokrat povedanih. Tudi med čitatelji je bržčas mnogokdo, ki ne čuje rad tega. Saj smo nedavno temu morali čuti »liberalno« in »napredno« očitjanje, da mi Tržščani imamo vedno in vedno le svoje siromaštvo pred očmi. Vemo, da ni prijetno poslušati siromaka in da njega tožbe niso baš najprijetnejša pesem za onega, ki nima potrebe, da bi tožil. Ali če je potreba, pa je potreba. A nam veva dolžnost, da tožimo. Dokler smo na tem mestu, hočemo tudi vršiti svojo dolžnost. Če kdo zanemarija svojo dolžnost do svoje osebe, je to njegova stvar. Saj bo moral le sam nositi eventuelne posledice. Nikdo nima pravice, da bi ga klical na odgovor.

Mi pa, na tem mestu, ne tožimo radi svojih oseb, nam je marveč slovesno protestovati proti krivicam, ki jih trpi cel, izdaten

in po legi kraja, kjer biva, prevažen odlo-mek našega naroda. Kdor je poklican, da govori v imenu kake skupnosti, ta je odgovoren pred javnostjo ne le za svoje početje, ampak tudi za svoje zamude. A velika zamuda bi bila, ako ne bi mi neprestano opozarjali na to, kar se godi v našem Primorju, na krivice, ki jih trpi naš rod v tej pokrajini! Zlasti pa moramo klicati glasno v svet, da te krivice se gode v prvi vrsti zato, ker se v naših krajih ne izvajajo veljavni zakoni!

To usodno resnico moramo razglašati: čim pogostje, tem bolje! Razglašati jo moramo narodu našem samemu, da bo spoznaval svoje vseukupno položnje in da se bo po mesečojnem spoznavanju v njem širil misel za celokupnost naroda in za tiste poti javnega delovanja in nastopanja, ki jih vsakodnevno zahteva skupni interes naroda. Mi v Trstu smo siromaki — to je res. Mi potrebujemo pomoči od svojih srečnejših sorodnikov. Ob enem pa smo uverjeni, da bo naš apel imel pri rojakih vsepehaše le potem, ako naši rojaki postanejo pozorni na naše položnje; ko nas bodo torej — poznali!

Mi pa moramo rekrimirati tudi radi — naslednikov sedanjim nositeljem vladnega zistema v Primorju. Sedanjih mož ne pridobimo za se, to veno. Taki črnogledi pa vendar nismo, da bi na sedanji zistem gledali resignirano kakor na kakov petrefakt, kakor na nekaj večno nespremenljivega. Vsaj možnost ni izključena, da v nedolgem času zapihla drugačen veter, ki donese drugačen zistem in drugačnih ljudi. In ti ljudje morajo vedeti, kje in koliko krivice smo pretrpeli in kje treba remedure!

Dolžnost naša, da govorimo, je to pot tem nujnejša, ker smo bili uprav izzvani v to od strani nositeljev istega avstrijskega zistema samega!

Na ljubljanski apel grofa Schaffgotscha naj pride primorski slovenski odziv!

V Trstu, dne 14. avgusta 1901.

Češki kolesarji so dospeli včeraj v Trbiž točno po programu. Na kolodvoru jih je pričakovala deputacija slovenskih kolesarjev in slovenskega planinskega društva. Zvečer je bil prijateljski sestanek. V sredo pridejo Čehi na Bled, v četrtek pojdejo v Bohinj.

Zveza slov. kolesarjev vabi tem potom vse slovenske kolesarje, da se po možnosti pridružijo bratom Čehom ter napravijo z njimi

— Prosim! —

— Z Bogom, kmalu se pozdravi! — In odšel je. Kako dolgo se je poslavljaj prepri njej! Zdaj je še poljubil ni! »Z Bogom, kmalu se pozdravi!«... Kako vendar more biti tako mrzel!

Pozdravi naj se!... Saj jej ni nič!... Ne, ne, bolna je, o zelo, zelo bolna!

Potislila je glavo v blazino in ihtela, da so bila mokra vsa ona umetno všita peresa in evetlice. Tedaj pač ni mislila, ko jih je vezla mej srečnim smehom, da jih bo kedaj močila se solzami.

Hišina jej je prinesla kavo; ni se je dotaknila. Rekla je, naj odpre okna in odstrani zastore.

Oči so jo zaskalele, ko je svitloba migljala v sobi. Odposlala je hišino, vstala in nočasi oblačila se. Zamišljeno si je opetala lase in gledala svoj blede obraz v ogledalu.

Kako je upala: ti krogi krog oči, te modrikaste poteze na sencih in tako blede je! Samo ustni cveteti rudeče sredi obličja.

Prekladala je razne stvari okrog po mizah in komodah, vrtila jih v roki in ogledovala, kakor da bi morala šele pomisljevati,

izlet v Bohinjsko dolino k Savici. Čehse sprejmejo na Bledu, kakor tudi v Bohinjski Bistrici, kar najsijajneje. Želeti bi bilo, da se slovenski kolesarji tudi tega vsprejema udeleže.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 14. avgusta 1901

Albansko vprašanje. Albanec Faik Bey Konica, znan po svojih spisih o balkanskih in še posebej o albanskih razmerah, je v albanskem listu »Albania«, ki izhaja v Bruslju o najnovejši fazi albanskega vprašanja napisal temeljit članek, iz katerega posnemamo v kratkih potezah sledeče:

Nedavno temu so razpravljali v italijanskem parlamentu o albanskem vprašanju in dotični govorniki so se izrekli za samostojnost Albanije, na čemer smo jim mi Albanci seveda hvaležni. No, na našo žalost pa moramo priznati, da nas je močno vznemirilo komentiranje, ki je v javnosti sledilo tem govorom in iz česar so se porodili precejšnji dvomi o iskrenosti teh izjav laških poslancev. Nam pa ne ugaja taka dvoumnost in želimo, da nam natočijo čistega vina. Posebno radi bi znali, kako stališče misli zavzeti Italija v albanskem vprašanju z ozirom na črnogorske aspiracije. Znano je namreč, da je Italija, vsled rodbinskih vezi svojega kralja s črnogorskim dvorom, v najintimnejšem razmerju s Črnogoro. Ako pa misli Italija podpirati stremeljenja slednje, je neizogibno, da pride v navskrižje z albanskimi interesi.

Prizadevanje Italije, da zblizi Črnogore in Albance, ostanejo popolnoma brezvspešna, ker vsakdo, kdor pozna stoletno sovraštvo med obema plemenoma, mora biti prepričan, da ni mogoče sprijazniti jednih z drugimi. Ako bi Italija preveč izkazovala svoje simpatije do Črnogore, padel bi tudi nanjo del albanskega sovraštva. Ako si hoče Italija pridobiti naše simpatije, izjaviti se mora, da je pripravljena, če treba tudi z orožjem preprečiti razširjenje Črnogore. Mi ne moremo pojmiti, kako bi mogla Italija ob enem podpirati nas in naše sovražnike! Radi tega je nje sveta dolžnost, da se izreče: ali za Albanijo, ali za Črnogoro!

Napadi italijanskih poslancev v zbornici na Avstrijo so popolnoma neosnovani. Avstrija se ni še nikoli pokazala nasprotno našemu jeziku in naši narodni individualnosti. Ako primerjamo postopanje Avstrije in Italije, ne po praznih besedah, temveč po dej-

zakaj so in kaj predočujejo? Šla je v salon in gledala slike v albumu, postajala pred stenskimi podobami in pritiskala polahko tipke na klavirju.

Tako ostri, neprijetni toni!

Obrnila se je in odšla doli v obednico. Po stopnicah je postajala zdaj pa zdaj in tako čudno se jej je zdelo šumenje kril po kamnu. Spodaj je obstala in tipala široka dolga peresa palme, ki je stala poleg stopnic. Kako rujavkasti so ti listi na koncih!

Leno se je vlekla v obednico in duhala na šopu vrtnice, ki je stal v vazi sredi mize. Vzela je lepo, svežo, pol-vzevelo tea-rožo in vtaknila si jo za pas bele domače obleke z velikimi gubami in širokimi rokavi. Šla je h kredenci in bobnala s prsti ob belo marmornato ploščo.

Tako gladka in mrzla!

Parkrat je pogladila z roko čez njo, potem pa je sela v veliki ameriški gugalnik v kotu. Lehno se je gugala sem in tja, pa škripanje stola jo je vznemirjalo; vstala je in popravljala draperije pri vratih.

Kako čudno oster vid je imela danes. Tam v kotu nad pečjo je visela pajčevina.

njih, priznati moramo, da se je Avstrija pokazala mnogo pravičnejšo našim narodnim in političnim pravicam nego pa Italija.

Italija je nasprotna našemu jeziku in se je jednoč skaderski laški konzul zelo prezirljivo izrekel o našem jeziku, češ, da čemu naj nam služi albanski jezik, ko je tako malo razširjen!

Laške ljudske šole, ki jih Italija snuje v naši deželi, so namenjene samo za italijanizacijo našega naroda. Predebela je trditev posl. Guicciardinija, da je v Albaniji kakih 200.000 Lahov, medtem ko jih je v resnici komaj 2000. Skrajno smešna pa je trditev o kaki sorodnosti albanskega jezika z italijanskim. Vsi učenjaki soglašajo v sodbi, da so Albanci ravno tako malo Latince, kakor Japoneci. Nobena stvar ne opravičuje smatrati nas za latinsko narodnost, ki bi se dala kar meni nič tebi nič poitalijančiti. Najneopravičnejše pa je to, da se laške šole v Albaniji imenujejo kraljeve italijanske šole in da jih mesto vnanjega ministerstva vzdržuje naučno ministerstvo, kakor da bi Albanija že pripadala Italiji. Kaj bi rekli v Italiji, ako bi Avstrija hotela v naši deželi ustanovljati svoje c. kr. šole?!

Dosedaj je jedino le Avstrija, podprta po Franciji, branila albanske pravice. Italijani pa so si bržkone mislili, da napravi večji efekt in da je menj nevarno, ako izpuste v parlamentu par praznih frazastih govorov, ki pa nimajo za nas nobene veljave.

Zavod sv. Jeronima v Rimu. Iz Rima poročajo, da je izšla iz vatikanske tiskarne in da je že objavljena »bula« papeža Leva XIII., katera določa, da se kongregacija in kapitelj odpravita ter da se osnuje hrvatski kolegij. Bula je datirana od 1. avgusta in pričinja z besedami »Slavorum gentium«.

Iz tega je razvidno, da je papež popolnoma ugodil opravičenim zahtevam hrvatskega naroda in da je ob enem tudi zavod sv. Jeronima konečno prišel na pravo pot, da bo odgovarjal pravemu namenu svojemu. Posebne važnosti je tudi okolnost, da je rimska stolica vsaj deloma natančno določila meje hrvatske katoliške cerkve, katera bo imela svoje zavetje v zavodu sv. Jeronima; in to so sedanje dežele: Hrvatska, Slavonija, Dalmacija, Bosna, Hercegovina, Črnagora, Albanija, Istra in Trst!

Kako je ta dogodek razburil in zmešal »velike« laške politike, dokazujejo telegrami in pisava »Piccola«; v dokaz navajamo le zadnji dve brzojavki. Sinočnji »Piccolo« ko-

Te hišine, da ničesar ne store! In tam ona le rozeta je bila vsa siva prahu. Šla je k njej in s prsti risala črte v prah.

Tako vroče je.

Odprla je okno, a se vščipnila o odpiranju. Višnjava proga se je poznala na beli koži.

Sela je na mal fotelječek, podprla glavo z roko in gledala venkaj na dvorišče.

Iz oken sosednje hiše je bilo čuti otroški jok.

Ta jok! Kako bi bila srečna, ako bi tu vpil kak paglavček!

Sedela je in zdelo se jej je, kakor da čuje zibel.

Drom, rom, drom, rom...

Ta zibel, ta zibel! — Pa ne, ne, hišina je hodila zgorsaj po sobi.

Oh in zdaj ta smeh!

Polno otrok je privrelo na dvorišče.

Toliko, toliko jih je!

Ti z belkastimi lasmi in modrimi očmi so malega uradnika gori iz tretjega nadstropja.

Koliko jih je!... Dva, štirje, šest...

In ona nima ni enega! (Pride še.)

PODLISTEK

Je-li žena, če ni mati?

Zofka Kveder.

Solza jej je kanila iz očesa in zdrknila po njegovem licu. Vzbudil se je.

— Ne spiš? — vprašal jo je, spel se in se obrnil proti njej. Na licu je začutil solzo; skoro nejevoljno jo je obrisal z dlanko.

— Kaj pa ti je? — je vprašal mrzlo in vstajal iz postelje.

— Nič — je dejala ona skozi zobe ter se naslonila nazaj na blazino.

Gledala je, kako je nalival vodo v umivalnik, umival si obraz in život in česal si lase. Potem se je opravič. Kako temen obraz je napravil, ko ni mogel takoj zapeti gumba pri trdo polikani srajci. Zdaj si je pripel ovratnik, zavezal kravato, oblekel telovnik in suknjo.

Tako hiter je.

— Ne vstaneš še?

— Ne, glava me boli. —

— Tako? Potem porečem spodaj, da ti zajutrk prineso v spalnico. —

mentira stvar tako-le: »Papeževo pismo, ki je bilo gotovo fabricirano v Zagrebu, pretvarja popolnoma ustanovni breve Nikolaja V. kakor tudi buli Inocenta VII. in Siksta V. in popolnoma prezira določila ustanovnega breve, da je hospicij sv. Jeronima za uboge iz Dalmacije in Istre. Papeževo pismo pravi, da sta hospicij sv. Jeronima ustanovila papeža Nikolaj V. in Sikst V. za Ilire ali Hrvate, kar nasprotuje etnografiji in zgodovini.«

Današnjemu »Piccolo« pa brzojavljajo: »K papeževemu pismu, ki odpravlja kongregacijo in kapitelj sv. Jeronima, dodatno moram, da pismo ustvarja nič manje nego velikohrvatsko kraljestvo o na račun Avstrije, Črne Gore, Srbije in Turčije. Dokument spravlja v meje hrvatskega naroda razun Hrvatske in Slavonije še Dalmacijo, Bosno Hercegovino, Albanijo in vso Italijansko (!) Istro. Doznan sem, da je bilo sestavljen hrvatski rektor Pazman, sicer bi se ne moglo razlagati teh groznih neresnic. Pričakuje se, da bo Avstrija protestirala proti temu činu vatikana, ki nasprotuje državnim osnovnim zakonom in protestirali boste gotovo tudi Srbija in Črna Gora. Vatikanska bula nima podpisa Leva XIII., temveč kardinala Macchi-ja, znanega v Rimu vsled fenomenalne nevednosti svoje.«

Nekoliko komentarja si pridružujemo za jutri k dejstvu, da je Veliko-Italijan »Piccolo« tu zatajil narodni princip in da si arogira ulogo protektorja integritete avstrijske države. To je že — colmo!

Glasovi v novinah povodom smrti Crispija. V doneče slavošpeve se mešajo tudi trpke sodbje. Iz kričeče različenosti sodeb nam vstaja politik Crispi. Proslavljajo ga Nemei, besedo graje govore Francozi! Crispi je bil izvrševatelj Bismarekovih načrtov in s tem — antagonist Francije. V nekrologih Crispiju v italijanskem novinstvu odsvita tudi sedanje evropsko razvrščenje po trozvezi in dvozvezi, a ob enem se odpira nekoliko perspektive v bodočnost, oziroma v možnost sprememb.

To pa posebno po glasovih v francoskih novinah. Skupna sodba teh novin o Crispiju je: V Crispiju je bila bizarna mešanica. Bil je republikanec in monarhist, prepeval je slavošpeve svobodi in izdajal izjemne naredbe; hvaležen Franciji je postal nje najhujši nasprotnik; zahteval je od Avstrije Trst in Trentin, a se ob enem vezal žnjo. Jemal je denar na desni in na levi, a ljubil je Italijo do paroksizma, do absurdnosti. Umrli je, obremenjen z leti, a ne s častjo. Crispi ni vstvaril ničesar in ne zboljšal ničesar. Za seboj je pustil le — pogubo. Znamenita je izjava lista »Temps«: »Smrt Bismarkova je bila za Nemčijo in Evropo skoro tako velikdogodek kakor njega padec. Smrt Crispija pa ne pomenja nič za Italijo, kajti čim je padel, je umrl. Sedaj, ko se njegova krsta zapira, pa se Italija in Francija videti zložni, kakor po kakih težkih sanjah; sumaje in nespornostimljenja so razpršena in Italija in Francija stesnujeta zopet vezi, ki so se bile razvezale hipno.«

Dijamentralno nasprotna je seveda sodba nemških listov. »Neue Freie Presse« poseza celó po laži, da bi prikazen Crispijevo naredila simpatičnejo naši državi. Grda falzifikacija zgodovinske resnice je, ako pravi nemški list, da je Crispi iredenti strl glavo. Resnica je marveč ta, da je Crispi tolažil iredento s tem, da je diplomatiziral med njo in avstrijsko vlado in je torej iredento povzdignil v priznane činitelja! S tem je le obujal v iredenti samozavest — altro che strl glavo!

»Neue Freie Presse« priznava sicer, da je bil Crispi sila slavošlepen človek in da kakor minister ni bil popolnoma čistih rok, vendar pa da je bil največji državnik Italije od smrti Cavourja sem.

Glavno zaslugo Crispijevo vidi seveda v tem, da os njegovi politiki je bila — trozveza. In da bi se bolj povzdignil pretvezno lojalnost Crispijevo nasproti Avstriji, povdaja dunajski list posebno, da je Crispi koreniko veličini Italije iskal izključno v Sredozemskem morju! Torej da ni mislil na Jadranske morje, kjer ima Avstrija svoje interese! Ali se je vjela dunajska Židinja! Dobro! Če velja to njeno dokazovanje, po tem pa izhaja iz njega, da sedanji državnik italijanski niso lojalni nasproti Avstriji, ker so začeli v Adriji iskati veličino Italije! Glej demonstracijo ob albanskem obrežju! More po takem Avstrija še ostati v

zvezi z Italijo?! Iz te zagate ne ubeži — tu treba odgovoriti!

Tržaške vesti.

Čitateljem. Radi jutrajšnjega praznika izide prihodnja številka našega lista v petek popoldne ob navadni uri.

Spomini in odkrita izjava. Pišejo nam: Nekdaj smo se mi tržaški Slovenci udeleževali slavnostnega obhoda na predvečer rojstnega dne Nj. Veličanstva našega presvitlega vladarja. Bilo nas je natisoče, ki smo šli vsi — iz gorke ljubezni do vladarja. Ali bivši vladni list je v svojih poročilih dosledno »pozabljal« povedati, da se je obhoda zraven drugih patrijotičnih društev — udeležilo tudi na tisoče Slovencev z zastavami in lampijoni. Zraven tega nam je o neki znani priliki celo zastopnik državnega pravdnštva, slavni Frauss, zaludal v obraz očitanje, da, ako kričimo: »Živela Avstrija«, delamo to iz hinavščine! Na podlagi tega in ker nam vlada niti odgovoriti noče na prošnjo, vloženo leta 1884, za eno slovensko šolo v Trstu — iz česar moramo sklepati, da ne pripoznava naše ekzistence v mestu — smo prišli polagoma do tega sklepa, da se ne bomo udeleževali več obhoda dne 17. t. m.

Čim se pa postopanje z nami spremeni in čim bomo videli, da se hoče zadoščati našim kulturnim potrebam in s tem slovesno pripoznati našo ekzistenco v tem mestu, zbok česar odpade tudi naša sumnja, da se nas hoče izrabljati v slavo drugim, potem bomo zopet na svojem mestu, pripravljeni z vsemi društvi našimi za vsako patrijotično slavnost. **Kajti mi smo estali isti, naša čustva so ostala ista, mi smo slej ko prej zvesti podaniki svojega vladarja, kateremu pokladamo tudi pot svoje želje pred vnožje prestola.** Mi se nismo spremenili in zahtevamo le, da se drugi spremene nasproti nam!

Zajedno zatrajamo, da na eventuelna sumničenja gledamo s suvereno prezirljivostjo, ker naše poštenje je previsoko, da bi je mogla doseči kaka umazana kleveta!

Smrt delavca-poštenjaka. Pred par dnevi smo bili priobčili, kaka grozna smrt je doletela siromašnega Gregorja Hrovatina, voznika trdke Dejak. (Splašili so se mu bili konji in se je o tem siromak pobil smrtno.) Ta priprosti mož iz naroda zasluži, da se ga spominjamo na tem mestu. Bil je uzor zvestobe in poštenja.

Zvest in pošten kakor delavec, zvest in pošten kakor sin svojega naroda! Sv. je gospodarje je služil 26 let, a člen našega »Del. podp. društva« je bil nad 20 let. Bil je tip tistih naših ljudi žuljavih rok, ki so v Trstu — naša vojska!

Časten mu spomin!

Ne: blasfemija, ampak — infamija! Pod tem naslovom nam pišejo iz delavskih krogov: Že kakor otroci smo čuli, da kakar se človek utaplja, pograblja, ako mogoče, tudi po razbeljenem železu — da bi se le rešil! Ta pregovor nam je prišel na misel, ko smo čitali v »Edinosti« infamije iz prokletega peresa narodne izdajce! Mi delavei — nekdanji somišljeniki teh zasramovateljev domovine — smo bili toliko obzirni, da smo do danes molčali, oziroma prerahlo reagirali na ostudno pisarenje tistih nazovi-socijalistov; ali drzneži naj ne mislijo nikar, da naša potrpežljivost nima mej ter da smejo oni nekažnjeno žaliti naša čustva, da smejo zasramovati, kar je nam — kakor vsakemu poštenemu človeku — sveto, ne da bi udobili primerno — nagrado! Utegne priti dan obračuna, ki ostane v trajnem spominu sramotilem naše narodnosti!!

Od inteligence se zasramovalcem seveda ni bati lekeje, kakoršno zaslužijo, ker inteligence ne more, ako noče, da bi se jej očitelo, da je — surova! Toda pri nas delavcih je stvar precej drugačna, kar tudi »sodrugič« že deloma vedo!

Da smo se pa mi narodni delavei brzdali tako daleč, je iskati vzroka v tem, da smo vedno apali, da v sramotilec naše narodnosti vendar pride bolje spoznanje, ko bodo videli, kakó misli in čuti ogromna večina slovenskih delavcev v Trstu.

Ker pa vidimo, da smo se motili, hočemo ubrati druge strune in pokazati zasramovalcem, da se ne bomo več puščali žaliti! Mi imamo dovolj in še preveč posla z onimi — »socijalisti«, ki s podvojeno silo ljubijo laške podanike (Ucekar & Comp.) in s somišljeniki istih, ki nas šikanirajo in sramoté na vseh koncih in krajih; zato bodi povedano izdajalcem našega naroda,

da naj nas ne izzivljajo dalje, ker je mera polna — prepolna! Mi smo delavei! In kakor taki smo pripravljeni po svoji dolžnosti potegovati se — kedar je treba — za zboljševanje naših razmer in uresničenje opravičenih zahtevah delavskega stanu. Delovati hočemo složno z drugorodnimi sotrpini — čim nam isti priznajo enake pravice z enakimi dolžnostmi, to je: čim nas res in brezpogojno priznajo za svoje brate! Ali tega ne pripoznamo mi nikdar, da je za tako prizadevanje glavni pogoj — zasramovanje svojega naroda in svoje domovine! Mi smo in hočemo ostati zvesti sinovi svojega naroda in svoje domovine in te ljubezni svoje ne izdamo nikdar.

To bodi povedano izdajalcem naše in tudi — njihove domovine!

Daleč smo prišli! Pišejo nam: Nekdaj smo smeli tržaški Slovenci izkazovati poslednjo čast svojim dragim z milodonečimi žalostinkami bodi na ulici kakor tudi v cerkvi. Po prizadevanju latinizatorjev - reformatorjev, ali prav za prav iredentarske lahonske duhovščine smo pa prišli tako daleč, da nam je latinska cerkev zabranila vsako petje, ako isto ni — latinsko!!! (Kakor čujemo, ni več dovoljeno niti latinsko petje v cerkvi o priliki pogrebov. Ured.) Na ulici nam je istotako zabranjeno vsako petje, tako, da nam je sedaj preostajala še hišna veža! Tam smo sedaj zapeli svojim dragim pokojnikom. Najnovejša odredba c. kr. redarstvenega urada je šla korak dalje v svoji — svobodomiselnosti ter nam odrekla tudi slobodo pevanja v vežah, kar nam je bilo dovoljeno do nedelje! Isti c. kr. urad nam je »milostno« dovolil, da smemo zapeti pokojni Frančiški Berginec nagrobno, toda le v — stanovanju, to je: tikom pri mrtvaškem odru!!

Radi bi vedeli, zakaj se vedno bolj utesnjuje celó najplemenitejša sloboda: sloboda v izražanju pijetete do mrtvih in sočutja do žalujočih?! Saj vendar nima redarstvo nikakih tehtnih povodov za tako utesnjevanje ljudske svobode!

Izgovor na Lahe ne drži, ker isti niso nikdar in na noben način kazali kake nevolje radi slovenskega petja o pogrebih in niso nikdar zahtevali take odredbe proti slovenskemu petju — izvzemši morda jedini židovski »Governo« na lesnem trgu (In pa iredentarske fanatike v duhovniških oblekah. Op. ured.) Najlepša je pa ta, da nas je slavna c. k. redarstvena oblast pošiljala, naj se le gremo pritožiti na c. k. namestništvo, ko je dobro vedela, da je isto (ker je bila nedelja) zaprto! To bi se reklo — imeti nas za norec!

Daleč daleč smo prišli! Živela svoboda!

Našim vinogradnikom. V nedeljo dne 18. t. m. točno ob 9. uri zjutraj poučeval bo g. Anton Štrekelj, učitelj za vinarstvo na c. kr. namestništvu, v državni trtnici pri Sv. Mariji Magdaleni (spodnji) (Sv. An) o različenih stvareh iz vinogradništva, katere bo tudi dejanski razkazoval. Tudi o kletarstvu, vzlasti o tem, kar nam je potrebno vedeti sedaj ob trgatvi, pove najpotrebnejše. Mi mislimo, da ne bo vinogradnika, ki ne bi prihitel ta dan v omenjeni vinograd, kateri je letos krasno urejen. Že ta sam zasluži, da si ga ogleda vsakdo. Pridite torej vsi okoličanski, sosednji istrski in kraški vinogradniki v državno trtnico (ob cesti v Žavljje) in ne bo vam žal poti! One, ki čitajo »Edinost«, prosimo, naj obvestijo o tem svoje sosede!

Odbor kmetijske družbe.

Povratek nemških čet preko Trsta. Proti koncu septembra dospe v Trst iz Kitaja jeden bataljon 1. nemškega pešpolka na Lloydovem parniku »Nadvojvoda Fran Ferdinand«. Od tu se odpelje potem po železnici preko Dunaja, kjer se ustavi tri dni, v Berlin.

Nesreča na parniku. Včeraj zjutraj je na parniku »Selenec«, ki je v popravi v Lloydovi ladijedelnici ponesrečil 19-letni mornar Prukavina. Padel je s krova v notranjost parnika in se poškodoval na prsih, glavi in hrbtu. Na njegovo upitje mu je prihitelo na pomoč več mož, ki so ga odnesli na pomožno postajo v ladijedelnico, kjer so ga obvezali in potem odpeljali s kočijo v bolnišnico.

Laška vojaška beguna. Redarji so ulovili v ulici Fabbio Severo dva vojaška begunca iz Italije, Medora Leandre iz Livorna in Avgusta Pasqua iz Caserte. Ker sta bila brez vsakih sredstev, odpeljali so ju v zapor.

Dražbe premičnin. V petek, dne 16. avgusta ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v zagati dell Olmo 4, kočija; v Škedenju 158,

krčmarska oprema, hišna oprava, konj, voz in drugo; v ulici Valdirivo 10, hišna oprava; v ulici Chiozza 6, hišna oprava; v ulici Sanità, dragocenosti; v Rocolu 72 in v ulici Pescheria Nuova, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 22.3, ob 2. uri popoldne 30.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 758.8. — Danes plima ob 9.41 predp. in ob 9.11 pop.; oseka ob 3.18 predpoldne in ob 3.34 popoldne.

Darovi za »Narodni dom« v Trstu. Dne 5. t. m. izkazanih . . . K 4292.68 G. Janko Trošt je izročil za »Narodni Dom« iz prodaje razglednice pri veselici »Del. podp. društva, dne 11. avgusta t. l. znesek . . . 11.30

Skupaj K 4303.98

V Trstu dne 14. avgusta 1901.

Opomba: Ustanovna ni obsežena v tem izkazu.

Nadaljne darove, deleže in udnino sprejema g. Josip Uličnikar, tajnik »Tržaške posojilnice in hranilnice« v Trstu, ulica S. Francesco št. 2, kjer se dobivajo tudi kamenčki za »Narodni dom« v zvezkih s 50 lističi po 20 stotink.

Izlet na Bled. Kakor smo že javili priredi pevsko društvo »Adrija« v Barkovljah dne 17. t. m. izlet na Bled. Vspored je sledeči: V soboto dne 17. t. m. odidejo izletniki ob 11. uri in pol z južnega kolodvora in dospejo v Ljubljano v nedeljo ob 6. uri zjutraj; iz Ljubljane odidejo ob 7. uri in 5 minut in dospejo v Lescé ob 8. uri 55 minut, od koder se prepeljejo na voh na Bled. Ob 10. uri in pol bo v cerkvi na otoku sv. maša, pri kateri bo pelo pevsko društvo »Adrija« mašo »O Bog!« Po sv. maši bo razgledovanje otoka in potem skupen obed. Po obedu razgledanje bleške okolice in tamošnjih znamenitosti. Odhod iz Lescé v Ljubljano ob 7. uri in pol. Zvečer sestanek v »Narodnem domu« v Ljubljani. — V ponedeljek dne 19. avg. zjutraj ogledovanje mesta Ljubljane. Ob popoldne odhod iz Ljubljane v Trst.

Kdor se želi udeležiti tega izleta in ogledati krasni otok Bleški in znamenito bleško jezero ter krasno prestolnico slovensko, naj pride v soboto dne 17. t. m. ob 11. uri in pol na južni kolodvor, kjer se skupno odpelje z Adrijaši.

Vožnja tje in nazaj stane 5 gld. 57 nč. za osebo.

Izlet »Slave« v Postojno. Pevsko društvo »Slava« pri Sv. M. Magd. spodnji priredi v nedeljo, dne 18. t. m., izlet v Postojno, kamor pridejo istega dne tudi češki biciklisti. Natančnejše podatke priobčimo v petek.

Konsumno društvo pri Sv. M. Magd. spodnji priredi jutri, v četrtek dne 15. t. m. na vrtu lastne krčme zabaven večer se sodelovanjem pevskega društva »Slava« v proslavo veselega dogodka, t. j. nakupa društvene hiše, oziroma »Narodnega doma«.

Ciril-Methodijev dar. V »Edinosti« od 10. t. m. je bilo objavljeno, da so darovali gg. Nekerman, Koren in Leban v Lukševi gostilni na Proseku po 1 krono. To pa ni točno, ker so dorovali po 2 K — kar bodi popravljeno s tem.

Vesti iz ostale Primorske.

× Pozor na koperski okraj! S Kopersčine nam pišejo: Kocka je pala! Nadžupan dekanski je tiral svojo zahrbtno protinarodno politiko tako dolgo in tako daleč, da je slednjič struna počila. Vse njegove mahinacije z našimi najbolj zagriženimi nasprotniki so postale jasne! S smrtnimi sovragi našega roda in jezika! Nadžupan Mahnič je paktiral tako dolgo z našimi narodnimi nasprotniki, da je slednjič mera prekipela do vrha. Mera potrpežljivosti je polna in če ima nadžupan Mahnič v sebi le še iskrico narodnega poštenja, mora se odpovedati nadžupanstvu in županovanju! Od mnogih spletk, katere je on spletal z našimi sovragi, navedemo naj samo sledeči slučaj! Bilo je ob času priprav za zadnje državnozborske volitve. Vrli narodnjak, gosp. Josip Piciga, je bil v Kopru po opravilih. Tu je pristopil k njemu nadžupan Mahnič (morda bi bilo bolje Mahnič) ter mu rekel: »Drago mi je, da sem te dobil tukaj. Hodi z menoj k Bennattiju, kateri želi s teboj govoriti.«

»Bennatti z mano? Kaj hoče Bennatti z menoj?« — se je začudil Piciga nemalo.

»Hm, km, khm, bkhm, da... se kaj pogovorimo o... volitvah!«

Gospod Pieiga se je posmejal, češ: k Bennattiju pa že ne bom hodil posvetovat se radi volitev.

Ker ga je pa nadžupan le še nagovarjal, mislil si je gospod Pieiga: e, pa hodimo, da bomo čuli, kaj mi ima povedati ta g. Bennatti!

Ka sta prišla v pisarno Bennattija, predstavil je nadžupan gospoda Pieigo z besedami: »Tukaj je Pieiga.«

Iz besed nadžupanovih pa je zvenel nekak ponos, češ: kaj ne, da dobro umem nalogo vašega priganjača?!

Bennattija je bila seveda sama sladkost. Začel je nagovarjati Pieigo kar brez ovinkov ter mu dokazovati koristi, ki bi jih imeli Dekanci od zveze z Italijani!!

»Jaz pojdem itak na Dunaj kakor zastopnik pete kurije« — je rekel Bennatti — »a bilo bi lepše, ko bi bili tudi Dekanci z nami, da si ostanemo prijatelji. Vi ostanete, kar ste, Slovani, a mi Italijani, a bolje bi bilo, da smo si prijatelji. V tem slučaju bi mi iz Kopra večkrat prirejali izlete v Dekani itd.« »Saj to lahko delate tudi sedaj« — je odgovoril g. Pieiga. — »Bojimo se kame-nja, če ste proti nam.« »Ne, gospod odvetnik, tega se ni treba bati. K nam prihajajo Koperčani in Tržačani, a nikomur se ne godi nič zalega. Mi umemo spoštovati goste na svoji zemlji!« »Ne mislite — je menil zopet Bennatti, — da bi bili vi osamljeni, ako bi začeli delovati nam v prilog. Imamo v Vaši občini dosti pristašev. Tako n. pr. tukaj g. nadžupana. On je naš; istotako Turko pri sv. Antonu itd.« »Mogoče je vse to, ali verujte, gospod odvetnik, da naše ljudstvo je že toliko probujeno, da bi agitator za italijansko stvar pri nas ne nosil dolgo zdrave glave okoli.«

In s tem je bil zaključen ta zanimivi razgovor.

Koliko vspeha je imela zveza Bennati-Mahnieh e tutta compagna bella, dokaz je v tem, da so bili v Dekani naši volilni možje izvoljeni enoglasno, ki so navdušeno oddali svoje glasovnice za Laginjo. Koliko vspeha je dosegel Bennatti pri g. Pieigi, je pa dokaz v tem, da je bil tudi ta gospod Laginjev vol. mož! Čast takim značajem! Čast narodnim Dekančanom! Čast g. Pizigi! Konspiratorjem z nasprotniki pa sramota!

× K »napadu« v Borštu. S spodnjega Krasa nam piše dne 13. avgusta 1901.: Dovolite, gosp. urednik, da nekaj omenim k »groznemu« napadu v Borštu. Pred dvema letoma sem se mudil v Furlaniji par tednov. Neke nedelje sem bil v krčmi se znaneem italijanske narodnosti. Pri sosednji mizi je sedel ženin z nevesto in svati, ki so došli iz Trsta na izlet. Ko so bili že natekani, je zasolil ženin nevesti zausničo menda — v dober začetek zakona! Potem je začel splošen prepir s — krvavo posledico. Moj znanec mi je povedal, da se tržaški (neka-teri) izletniki pogosto začenejo tepati mej sabo, a potem da govore in tudi pišejo o »napadih«. Kakor po Furlaniji, tako se godi tudi po Krasu in Istri.

Kraševce.

× Kmetijskain vrnarska družba za Oreh in okolico priredi v nedeljo dne 18. t. m. ob 2 uri popol. v prostorih pri Valentinu hšt. 98. svoj prvi osnovalni občni zbor.

× Stavka v Nabrežini. O tej stavki smo dobili danes daljši dopis, kate-rega pa priobčimo v prihodnji številki, ker nam je za danes — žal — došel pre-pozno.

× Strela provzročila velik ogenj. Iz Komna nam pišejo dne 13. av-gusta 1901:

Včeraj okoli 5. ure popoldne se pokrili Kras grdi oblaki in bati se je bilo najhujega. Začel je liti dež med bliskom in gromom.

V trenutku, ko je jel dež najmočnejše liti, udarila je strela ravno na sredino vasi in sklepali smo takoj, da se je pripetila nesreča. Žal, le prekruto se je uresničila ta slutnja. Kmalu smo začuli plat zvona in raznesel se je glas, da je strela udarila v poslopje znane družine in krčme Fran Kovačič, po domače »Pod Placom«.

Strah in groza nas je obhajala, kajti dež je lil dalje in v prvem trenutku nismo si znali pomagati in nismo vedeli, kje bi začeli, ker ogenj seje razširjal tako hitro, da se je bilo bati, da vpepeli vsa poslopja. Vse, ki je za to, je delalo in pomagalo, in reči moram, da ob-danih okoliščin sploh ni bilo možno več

storiti nego se je storilo. Rešilo se je, kar je bilo mogoče. Takoj je bila e. kr. žandarmerija na lici mesta in je, sporazumno z g. županom v resnici vrlo izvrševala svojo službo. Na tem jej gre občno priznanje in hvala!

Strela je udarila v senik, kjer se je seno takoj vnelo ter tako ogenj razširilo. Ogenj je trajal pozno v noč. Vpepelil je hlev, kuhinjo, več sob ter provzročil nad 4000 kron škode. Druge nesreče ni bilo, ker živina je bila na paši in drugo so rešili. Kovačič je bil zavarovan pri banki »Slaviji« za primeren esek.

Tu naj omenim, da je v našem ljudstvu razširjena govorica, da banka »Slavija« ne odškoduje primerno višini škode. Jaz pa se naadam, da ravna v tem slučaju obrekovana banka najsijajneje ovrže to obrekovanje. Tó ne samo z odškodnino, ampak tudi s tem, da dovoli naš občini podporo za nakup brizgal-nice, kakoršajo podporo je privolila že mno-gim občinam drugod.

Ako bi imela občina Komen brizgalnico, bi bilo gašenje veliko lažje, nego brez briz-galnice. V slučaju ognja bi jo mogli rabiti v več vaseh, kajti vasi niso preveč oddaljene ena od druge in bi se torej brizgalnico lahko rabili tudi v Svetem, Volčjemgradu, Toma-ževici in v veliki sili tudi drugod. Jasno je torej, v koliko korist bi bila brizgalnica. A občina sama je ne more nabaviti, ker jej ne-dostaje sredstev. Zato predlagamo to prošnjo glavnemu zastopu v Ljubljani s trdno nado, da je bo ustrezno.

Vesti iz Kranjske.

* Potres. Predvčerajšnjem zvečer se je pojavil po več krajih na Dolenjskem (in tudi na sosednjem Štajerskem) precej močan potres s podzemskim bobnenjem. Dimniki so se majali. Ljudstvo je bilo seveda silno pre-strášeno. No, o posebni škodi ni čuti.

* Zadrema! je in kronie ni bilo več. Delavec Daniel Sirotko v Ljubljani je nesel na pošto denarno pismo z 10 kronami. Ker pa je bila pošta na Vodnikovem trgu še zaprta, je mož legel v senco pod drevo in je zadrema! Mejdremanjem pa je pismo s kronicami prešlo v druge roke, pa ne v poštine!

Vesti iz Štajerske.

— Iz Celja. Agitacija na vsej črti. Sedaj so morali še rokodelski pomočniki sto-piti v vrste, bojujoče se za mater Germanijo. Ustanovili so »Verband deutsch-volkischer (!!!) Gehilfen Cilli's und Umgebung«. Torej tudi po slovenski okolici bi radi lovili duše! Svoje društvene prostore so te uboge žrtve politič-nih sleparjev in zapeljivcev okrasile s kipi Wolfa Schönererja in — Bismarcka! Bismarek je bil brutalen, a je bil gigant, velikan, in res ni zaslužil, da ga tlačijo v tako družbo. Ko bi mož mogel ustati iz groba bi z lastno roko razbil svoj kip.

— Povodom 70-letnice sklada-telja dra Gustava Ipavca je danes v Št. Juriju ob južni železnici velika slavnost.

— Kopališče v Slatinici je praz-novalo dne 4. t. m. svojo stoletnico.

Razne vesti.

Automatični telefoni. Na Dunaju so na-pravili za poskušnjo dve javni automatični telefonski postaji. Kdor hoče govoriti uložil jeden novce dvajsetih stotink v pripravljeno luknjico in pokliče centralo ter postopa dalje kakor običajno. Ako se pogovor iz katerega-koli uzroka ni mogel vršiti, povrne automat denar. Ako se aparat izkaže praktičnim, uve-dejo ga na več mestih.

Človeško telo. Človeško telo sestoji iz 165 kosti in mišic. Odrasel človek ima okolo 30 funtov krvi, t. j. 20% vse teže. Sree je okolo 6 paleev dolgo, a 4 palce v preseku. Udarja 4200 krat na uro, 100.800 na dan. Kdor je doživel 70 leto, je sree udarilo 2560 milijonov krat. Mозeg tehtla pri odraslih 3½ funta. Vsaki kvadratni palec kože šteje 8400 znojnic. Izvolite šteti, če ne verujete.

Vzdihljaji urednika. Kako težko je ure-jevat list tako, da bo vsem naročnikom prav, o tem piše neki angleški list pol v šali, pol resno. Ako je v listu preveč politike, ga nikdo noče; ako jo je premalo, ga zopet nikdo noče. Ako so članki predolgi, niso prebavljivi, ako so prekratki, imajo premalo v sebi. Ako so črke premajhne, pravijo, da so nečitljive, ako so previlike, je

zopet prigovarjanje, da ima list malo vse-bine. Ako donša brzojavke, pravijo, da la-žejo, ako jih ne prinaša, pravijo, da se za-držujejo iz politične spekulacije. Ako piše o mestu, kriče na deželi, da se na njih ne misli, če piše o deželi, se mesto »dolgočasi«. Ako se nepristransko poroča o kakem zboru, pra-vijo, da se hoče polniti prostor. Ako urednik zabaja v cerkev, je takoj klerikalec, ako ne zabaja, tedaj je brezverec — ateist! Sploh je malokateri urednik čitateljem po volji, za-dovoljiti pa jih ne more nikdo!

Nam se zli, da nismo samo na Angležkem tako.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 13. do 31. julija poslali prispevkov p. n. go-poda in korporacije: Upravništvo »Sloven-skega Naroda« 151 K, uredništvo »Slovenca« 40.30 K, upravništvo »Narodne Tiskarne« letno podporo 200 K, Kristina Bon na Raki zbirko 8 K, župnik Janez Debeljak v Preddvoru volilo 200 K, kaplan A. Ravšl pri sv. Lovrencu v Slov. Gor. zbirko 20 K, občina Breznica 20 K, župnik Avg. Škočir v Gracu 60 K, Marija dr. Kušarjeva in Jelka Naglasova zbirko za Vrečkov spomenik 200 K, Roza Nikl v Ormožu ob godu Ane Niklove nabranih 7 K, v Šmartinu pri Ve-lenju zbrana družba 33 K (mej temi župnik Josip Kunej 20 K); posojilnice: v Spod. Dravogradu 100 K, v Žužemberku 30 K, v Senožečah 10 K, podružnice: možka šentjakobsko-trnovska v Ljubljani 171 K, za Pribloves in okolico 13.40 K, šišenska dohodek veselice 144 K (po »Slov. Narodu«) v Vuhredu 10 K, ženska na Vrhniki 100 K, ženska v Kranju 128 K, ženska v Logatecu 50 K, ženska šenklaško-frančiškanska v Ljubljani 94 K. — Meseca julija je bilo do-hodkov 4114.80 K (mej temi dar koroških Slovencev 1000 K) in stroškov 3442.10 K.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Brzojavna poročila.

† Cesarica Friderik.

WILDPARK 13. (B) Posebni vlak s truplom cesarice Friderik je dospel predpo-ludne iz Croaberga. Na kolodvoru so bili navzoči cesar Viljem, kralj Edvard, cesa-rica Avgusta Viktorija in kraljica Alek-sandra. Sprevod se je pomikal po parku v Sanssouci v mauzolej pri Friderikovi cerkvi, na potu je vojaštvo delalo špalir. Generali so nosili krono in rede cesaričine. Za vozom so stopali najvišji dvorjaniki, potem so sledili cesar Viljem, kralj Edvard, nemški prestolonaslednik, drugi žalovalci, zbor diplomatov, državni kancelar, ministri, generaliteta, člani predsedništva državnega zbora itd.

Cesarica Avgusta Viktorija in kraljica Aleksandra ter princeze so prišle z vozom v mavzolej.

Veličanstva, prestolonaslednik, princ in princezinje so sledili krsti v mavzolej. Po pevanju stolnega zbora in tih molitvi so ve-ličanstva in knežje osebe zapustili mavzolej ter se povrnili v novo palačo.

Dogodki v Kitaju.

PEKING 14. (B.) Mirovni protokol je bil dostavljen kitajskim pooblaščenem in ga le-ti utegnejo v četrtek podpisati.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 14. (B) Standard javlja, da je bil poveljnik Burov, Beyer, v zadnji bitki težko ranjen.

Za izlet »Tržaškega Sokola« v Devin dne 25. t. m. prijavila so se do sedaj sledeča društva: »Slovensko pevsko društvo v Trstu« korporativno, pevsko društvo »Kolo« korpora-tivno se svojo krasno novo zastavo, katera bo prvič plapolala nad Adrijo, telo-vadno društvo »Goriški Sokol« korpora-tivno z eno vrsto telovadcev, pevsko društvo »Nabrežina« korporativno z zastavo. Ako bi se še kako društvo želelo udeležiti izleta, naprošeno je, da se oglasi pravočasno. Na-tančneje določbe glede izleta se objavijo v kratkem.

Bratje Sokolaši se pozivljajo, da se tega izleta udeleže kolikor le mogoče v sokolski uniformi! — Na zlar!

Kopališče Buchler.

Radi škode, provzročene po viharinem morju predvčerajšnjim, ostane to kopališče zaprto za nekoliko dni.

Javna zahvala.

Podpisana sè v svojem in svojih otrok imenu iz dna duše zahvaljujem vsem sorod-nikom in prijateljem, ki so nam o priliki grozne nesreče, ki nas je zadela po nenadni tragični smrti našega nepozabnega soproga in očeta

Gregorja Hrovatina

skazali svoje sočutje bodi s podeljenjem ven-cev, bodi s tem, da so pokojnega spremili k večnemu počitku. Nevenljivo hvaležnost pa smo dolžni gospodarjema pokojnika, gospo-dom Antonu in Kristijanu Dejaku za obilo tolažbo in podporo. Bog povrni vsem!

V Trstu, dne 14. avgusta 1901.

Ivana Hrovatin.

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 558-3. — Trst. (Nasproti „Isola Chiozza.“)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparati modrei, umetne roke in noge, berglje, erna-nični pasovi, elastični pasovi in nogovice, suspensori, elektroterapevtski aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov za kirurški zdravljenja, angleški predmeti od gumija in nepremočljivih snovij.

Velikanska rastava pohištva in tapecarij. Izvenredno ugodne cene.

VILJEM DALLA TORRE
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)
— Moje pohištvo donese srečo. —

V najem se odda

hiša in krčma z velikim hlevom, ležeča v Lokvi ob skladovnej cesti, eventualno neko-liko zemljišča. Več se poizve pri upravi »Edinosti«.

Podpisana priporoča svojo novo ustanovljeno postavno koncesijoni-rano

posredovalnico za službe.

Posredovalnica se nahaja na Lip-skem trgu (Piazza Lipsia) št. 4 in prevzema posredovanja na službe vseh vrst.

Priporoča se udana

Josipina Jančič.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

TOVARNA: ZALOGA:
Via Tesa, Piazza Rosario št. 2
vagal (šolsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapecarij, zrcal in slik. Iz-vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih to-varn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Zahvala.

Fanny ud. Jaschi in sinovi se zahvaljujejo iz dna svojega srca vsem onim osebam, ki so na katerikoli način izjavile svoje sočutje o priliki smrti našega predragega in nepozabnega soproga in očeta

dr. Franciška Jaschi.

Zahvaljujemo se pa posebno slavnemu zdravstvenemu oddelku visokega c. kr. namestništva, slavnemu okrajnemu glavarstvu, slavnemu c. kr. okrajnemu sodišču, uglednemu učiteljstvu, slavnemu županstvu, kakor tudi slavnemu vodstvu c. kr. dvorne konjušnice v Lipici za blagonaklonjeno spremitvo njihovo k večnemu počitku predragega ranjkega in za podarjene vence.

Prelepa zahvala tudi slavnemu zastopu mesta Pazin, ženskemu dobrotornemu društvu »Rudečega križa« v Sežani, delegaciji južne železnice, slavnemu pevskemu društvu v Sežani kakor tudi prostovoljni požarni brambli. — Posebna zahvala prijatelju dru. Fran. Arnerjtschu, ki se je z blažilnimi besedami spominjal ranjkega.

V SEŽANI, dne 11. avgusta 1901.

Fanny vdova Jaschi.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga s omejenim poroštvom.

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

(Slovenska Čitalnica).

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

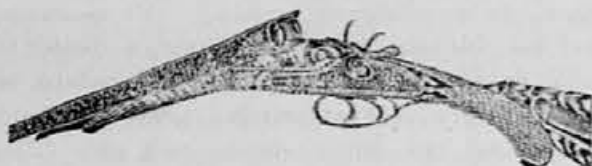
Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6% na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Razsežno jamsto

Ludovik Borovnik

tovarna in izdelovalnica precizijskih pušk Borovlje (Ferlach) Koroško

priloga

svoje najboljše in zanesljive puške vseh zistemov in kalibrov. Znamenite in oštrostrelne puške z šibke, risanice, lovske kratke puške in dvocevke za cele krogle iz dobrega kovanega materiala. Najsolidnejše puškarsko ročno delo ter dobro preskušano. Komade, ki ne ugaajo, sprejemam nazaj, jih zamenjam ali pa povrnem denar. Sprejemam v popraviljanje vse, udelavam cevi v stare puške, nova kopita, predelavam puške za nabijanje od spredaj v take za nabijanje od zadaj itd. Pri najsolidnejšem delu zmerne cene.

Slovenski cenik pošljem na zahtevanje brezplačno in franko

Cene zmerne.

Prodajalnica jestvin.

Via Chiozza 12. — Trst.

Prodaja vsakovrstne jestvine kakor: kavo, sladkor, riž, testenine, fižol, krompir, maslo, olje kis, nadalje mlo, razne konzerve sveče, vino v buteljkah. Vsak dan svež kruh. Poštne pošiljave od 5 kg naprej po zmernih cenah. Za obilen obisk se toplo priporoča.

Pozor!

Častim si naznati slav. občinstvu, da je moja prodajalnica vedno preskrbjena manufakturnim blagom vsake vrste in po cenah, da se ne bojim nikake konkurence

vsaki dan dohaja novo blago.

V nadeji, da me bo slavno občinstvo počesčalo z obilnimi obiski, beleži spoštovanjem

F. Dobauschek,

trgovec z manufakturnim blagom.

Via Barriera vecchia 27 v Trstu.

Se govori Slovenski!

Trgov.-obrtna registrirana zadruga z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadst.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki si nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2% in vloge na Conto-current po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice družih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posojila na porošstvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno odplačevanje, / tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadrugnike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom položnic na čekovni račun števil. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9—12. dopoldne.

Rudarsko upraviteljstvo društva

„Bosnia“ v Sinjakovu, pošta Jajce v Bosni, kupuje po jako ugodni ceni

stari baker

bodiš posamezen čist ali pocinjen, kakor tudi vsake vrste medene rude.

Restaurant SILBEREGG

Via Ghega št. 9 A.

najugodnejša gostilna

PLZENSKO PIVO SILBEREGG

po 24 novč. liter.

Namizna vina in v buteljkah zjamčeno pristna

Izvrstna italijanska in nemška kuhinja. Kosila in večerje od 20. novč. više.

Pivo v buteljkah

iz zaloge

SILBEREGG (G. E. POHLY).

Via Zovenzoni št. 2.

Tam se nahajajo tudi najpristnejša vina: opollo, istrsko črno in belo.

Prvo primorsko podjetje za razpošiljanje in prevažanje pohištva

Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst. Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pohištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, zabojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljave vsake vrste in kamor si bodi.

Obuvala.

Podpisani priporoča slavnemu slovenskemu občinstvu svoji zalogi obuvala za gospe, gospode in otroke, ki se nahajajo v ulici Riborgo št. 25 in v Škednju (Ščedna) št. 388 (na glavni cesti). Sprejema naročbe po meri in za poprave.

Bog i narod!

Peter Rehar, čevljarški mojster.

PODJETJE ZIMOLO - TRST

Prvo podjetje

za pogrebne svečanosti

ustanovljeno leta 1876.

Pisarna: Corso 41 - Zaloga: ul. Istituto 15
Telefon št. 141 - Telefon št. 145

Sprejemajo se pogrebi v veliki gali in I., II., III., IV. razreda; prevzi mrličev v tu- in inozemstvo; katefalki v cerkvah za pogrebne svečanosti.

Izvršuje pogrebe v popolno črni, v zlato-črni, srebrno-črni in zlato-modri barvi.

Velika zaloga kovinskih krst, navadnih in najbogatejših; krst iz trdega lesa s kovinskimi okraski z vloženo cinasto krsto ali brez nje; lesenih krst; belo in črno lakiranih; vencev iz umetnih cvetlic v porcelanu ali biserih.

Prodaja na drobno in na debelo oblek iz atlasa organin, umetnih cvetlic, napisov zlato-srebrnih in sploh vsakovrstnih pogrebni predmetov.

Konrad Jacopich

trgovec z jedilnim blagom v Trstu,

Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, navadnega in najfinjšega olja, najfinjšee testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Velika zaloga koles

po najnižjih cenah. Nova kolesa I. vrste od Kron 150—200, vže rabljene kolesa po K 80, 90, 100.

Pneumatiki, dobre vrste K 9.—, Cevi K 5.—. Ceniki gratis. Vsi deli jednako po ceni.

Največja novost!

Ilustrovani dunajski koncertni ročni akordeon, vzbuja povsod zlog njegove konstrukcije, dobre sestave in nizke cene veliko zanimanje. Posebno fini akordeon, 10 tipk, 2 registra, 20 dvojnih glasov, 2 pridržavalec, 2 dvojna meha z okovi od jekla, odprt klavirjat od niklja, močen, širok, krasen glas, 35 cm velik krasen instrument, jamečno brez napake, 75 najboljših okcv, od niklja, godba jednaka 2 korom, lahka pričba. Cena s šolo K 9.— na ogled po povzetju, ako ne ugaia, vrnem denar.

Najnovejše, velika novost!

Fotografični popolen stroj Kr. 3.80 s kojim zamore napraviti vsak brez prejšne znanosti popolnoma izgotovljene fotografije. Lahka manipulacija, velikost 5x5. Cena kompletnega stroja z vsemi potrebščinami in navodilom s krasno škatljico Kr. 3.80. Velik stroj z objektivom in neštevilnimi potrebščinami Kr. 6.—. Za zunanje naročbe se zaračuna zaboj 70 vin.

M. Rundbakin — zaloga

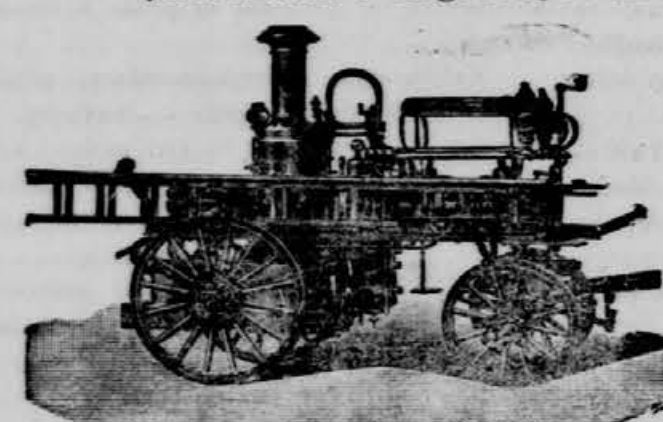
Dunaj. — IX Berggasse 3 — Dunaj.

Ceniki gratis in franko.

Ces. kr. priv. tvornica strojev, brizgalnic, čelad, cevij, pasov in prva moravska mehanična tkalnica tvrdke

Czech pri Prostjevi (Moravsko.) R. A. SMEKAL-A Smichov-Praga

podružnica v Zagrebu, Frankopanska ulica 9

priporoča slavnim gasilnim društvom in zasebnikom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti zmrlzini in priredbo, da na obe strani vodo sesajo in mečejo.

Parne brizgalice, s katerimi zamoreta že samo dva človeka delati; izučba lahka in brez mašinstva. Dalje motorne vozove, aparate za acetijski plin, brizgalnice proti peronospori „Vermorel“ po 16 kron, „Avstria“ po 20 kron franko na vsako pošto.

Kmetijsko orodje. Izdelki solidni, lepi in po ceni. Uzorec in ceniki brezplačno.

— Ugodni plačilni pogoji —

Spoštovanjem

Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu.

Grand Hôtel-Restaurant Obelisk

OPČINA

Nova lastnika ravnatelj Berrettini & Cattaneo.

Valikanski vrt in veranda. — Krasen razgled.

Izvrstna kuhinja || Plzensko in Kulmbaško pivo.

dobro perskrbljena vsaki čas. || Specijaliteta: Kraški teran.

KEGLJIŠČE. — LAWN-TENNIS. — KROGLJIŠČE. — BILJARD. — TELOVADNE PRIPRAVE.

— Telefon št. 657. —

Ob nedeljah in praznikih v lepem vremenu vozne zveze od restavracije „Central Pilsen“ na Općino.

Najzmernejše cene. — Točno postrežbo vodi lastnika-ravnatelj osebno.

Vsakovrsta pojasnila daje in slučajna naročila prejmlje gospod BERRETTINI

„Nova restavracija Centrale Pilsen“, (Trst Via Torrente 10)

z vrtom, kamor ne pride prah, ker je v zavetji.

Izvrstna kuhinja dobro preskrbljena vsaki čas. — Poštene cene. — Najtočnejša postrežba.